

חייבים להמשיך במדיניות החיסולים ? בלי שום צורך להסביר או להצטדק

written by מאיר בן שבת | 15.12.2025

מבלי לגרוע מהשבחים לגורמי הביטחון ולמקבלי-ההחלטות, חיסולו בשבת האחרונה, של רא'אד סעד -בכיר הזרוע הצבאית של חמאס ברצועת-עזה, היה צעד מתחייב מצדה של ישראל. לא רק בהמשך לשבועה לבוא חשבון עם כל מי שנטל חלק במתקפת ה-7 באוקטובר ובהכנות לה, אלא גם כדי לשבש את מהלכי-השיקום, ההתחמשות ובנייתו מחדש של הכוח הצבאי של ארגון הטרור. הידע הרב שרכש בעזה ומחוצה לה, הניסיון העשיר בשורה של תפקידי פיקוד ומטה ומערכת הקשרים הענפה שפיתח עם גורמים רבים בציר ההתנגדות, היו כנראה מקצרים את תהליך ההתאוששות של צבא חמאס.

לכן, יש לתמוה על נוסח הודעת הדרג המדיני כי ההנחיה על חיסולו של סעד ניתנה "בתגובה להפעלת מטען חמאס שגרם לפציעת חיילינו בשטח הצהוב של רצועת עזה".

האמנם אלמלא התפוצץ מטען זה רא'אד סעד היה יכול להמשיך את חייו באין מפריע?, האם שותפו להנהגת חמאס -עז א דין חדאד ושאר המפקדים בתפקידים השונים יכולים לפרש כך את המדיניות הישראלית ולהניח כי מובטחת להם חסינות כל עוד הם לא פוגעים בנו?

לא צריך להיות מדינאי דגול כדי להבין שהבהרותיה של ישראל נועדו לרצות את ממשל טראמפ ולשכך את הביקורת כלפיה מצד המדינות המתווכות. כך ניתן להתרשם גם מהמשכה של הודעת הדרג המדיני המתאר את פועלו העדכני של רא'אד סעד ? "בשיקום ארגון הטרור ובתכנון וביצוע של תקיפות נגד ישראל ובנייה מחדש של כוח תקיפה, תוך הפרה בוטה של כללי הפסקת האש והתחייבויות החמאס לכבד את תוכנית הנשיא טראמפ".

אך מה שמשתמע מכך הוא שבעיקרון ישראל מקבלת על עצמה את כללי הפסקת-האש גם ביחס לארכי-מחבלים אלה והיא נזקקת לסיבות טובות (או לתירוצים) כדי להצדיק את חיסולם וזאת בשעה שמתקפת ה-7 באוקטובר היא הצדקה מספקת בהחלט לכך.

התנהלות זו כמו גם המאמצים להגיע להסכמים בזירות השונות, עלולות להחליש את הדימוי שישראל יצרה לעצמה לאורך המלחמה: הבריון השכונתי, שבכוח הזרוע מסיר את האיומים ומכתיב את הסדר באזור. גישה זו אינה נעדר חולשות וסיכונים, אך לפני שמחליפים אותה בהסדרות ומנגנונים מורכבים, כדאי לבחון את מאזן יתרונותיה וחסרונותיה ביחס לחלופות.

כך או אחרת, על ישראל להמשיך במדיניות החיסולים, באופן שיטתי ורציף בלי להסביר ובלי להצטדק. הנגדות חמאס לפירוז, רק מחזקת את הגישה הזו.

להשאיר את עזה בחורבנה

"תנועת חמאס דבקה ב "התנגדות" כאופציה אסטרטגית, אך בו זמנית מנסה להתאים את פעולותיה לנסיבות הפוליטיות וההומניטריות הנוכחיות ברצועת עזה". כך סיכם אתר החמאס "אלרסאלה" את עמדת חמאס לנוכח אתגריה הנוכחיים, במלאת 38 שנים להיווסדה. הוא נסמך בכך על דבריו של ד"ר חליל חיה -ראש הלשכה המדינית בעזה.

בראיון שנתן לאל-ג'זירה בשבוע שעבר, הטעים ח'אלד משעל¹ "המלחמה, בצורתה הכוללת, ללא ספק הסתיימה ואנחנו מקווים ופועלים לכך שלא תחזור".

באשר לשתי דרישותיה המרכזיות של ישראל, שמעוגנות ב"תכנית 20 הנקודות" של הנשיא טראמפ, הציג משעל נוסחות-פשרה לא מפתיעות. בעניין העברת השלטון מידי חמאס² הוא ציין את הסכמת התנועה להקמת ממשלת טכנוקרטים "ולאיחוד בין רצועת-עזה ליו"ש" ואילו בעניין פירוק חמאס מנשקו ופירוז הרצועה³ הוא חזר על רעיון ההודנא⁴ נצירת הנשק ושמירתו בלי להתפרק ממנו.

עם הנוסחאות הללו ונכונות לתמוך בהצבת כוח ייצוב בינלאומי, משעל מקווה לשכנע את המדינות המתווכות ובאמצעותן את ארה"ב, ללחוץ על ישראל לעבור לשלב ב' בתכנית טראמפ. זהו השלב שאמור לספק לפלשתינים את אחד ההישגים החשובים מבחינתם, לאחר עצירת המלחמה: נסיגה ישראלית משמעותית משטחי עזה, כולל האזורים הדרומיים, הצפוניים והמזרחיים שנמצאים כיום בשליטת צה"ל, למעט רצועה ביטחונית צרה לאורך מרחב-הגבול (הפרימטר הביטחוני). שלב זה אמור לסלול את הדרך לנסיגה המוחלטת בשלב השלישי.

בנקודת הזמן הנוכחית, מה שמעניין את הממשל האמריקני יותר מכל, הוא ייצובה של הפסקת האש. קיבוע מציאות של אי-לוחמה שתאפשר לנשיא ארה"ב להתברך בהישג זה ולעבור למימוש תכניותיו האחרות.

ואולם, קשה לומר שבנתונים הנוכחיים, המעבר לשלב השני הוא אינטרס ישראלי. ההיפך הוא הנכון! שליטת צה"ל באזורים שמהם הוא אמור להתפנות, לא רק משפרת את ההיערכות הביטחונית מול התרחישים השונים, אלא שהיא משאירה בידי ישראל מנוף לחץ משמעותי על חמאס ועל המדינות המתווכות, כדי למלא את דרישותיה.

בראייתה של ישראל, הפסקת-האש איננה המטרה! פירוק יכולות האוייב ופירוז השטח מנשק⁵ הן המטרות העיקריות ביחס לזירה זו ועד כה לא רק שהן לא הושגו, אלא שמלבד הצהרות על המחוייבות לכך, לא הוצגה שום תכנית מעשית להשגתן.

עתה, לאחר שהושבו כל החטופים החיים וכמעט כל החטופים החללים, הנסיגה מהאזורים הללו היא מחיר שישראל נתבעת לשלם, אינטרס של הפלשתינים ושל נותני הערבות להסכם, אך לא של ישראל.

כפי שנכתב לא פעם בדפי עיתון זה, החלל שנוצר בהיעדר הגדרות ברורות למונחים "פירוז" ו"פירוק מנשק" מתחיל להתמלא בפרשנויות יצירתיות, כמו זו שהציג ח'אלד משעל.

ישראל לא יכולה להסתפק בפתרונות למראית עין. גישתה ביחס לסוגיית הפירוז בעזה, תשפיע גם לא רק בזירה זו, אלא גם על מאמציה להביא לפירוק חיזבאללה.

טוב יעשה הדרג המדיני אם יבהיר בפשטות כי משמעות הדרישה לפרז את השטח היא שרצועת-עזה תישאר נקייה מכל יכולת צבאית [?] נשק קל או כבד, התקפי או 'הגנתי', תחמושת, אמצעי ייצור, מנהרות, כלי שיט ואוויר, אמצעי קשר, שליטה ומודיעין, לא בידי חמאס ולא בידי שום גורם פלסטיני אחר בשטח הזה.

מבחינתה של ישראל, עדיף להשאיר את המצב ברצועה כפי שהוא על פני "התקדמות" במתווה שלא יקדם את מטרותיה, יגביר את הלחצים עליה, ורק יכביד על התנהלותה. רצועת עזה, שמחציתה נתונה לשליטה ישראלית ומחציתה האחרת שקועה בהרס ובחורבן בלי עתיד, בלי תקווה ובלי שיקום [?] עדיפה על פני מתווה שלא יכלול פירוז אמיתי מיכולות צבאיות.

פורסם בישראל היום, בתאריך 15 לדצמבר 2025.